

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. LIEPOS 14 D. NUTARIMO NR. 1052 „DĖL
VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ VEIKLOS SKAIDRUMO UŽTIKRINIMO GAIRIŲ
APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP NR. 21-318; TAIS NR. 20-14881(2))**

Nr.

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, siūlome įvertinti ir atitinkamai patikslinti Projektu keičiamo nutarimo 2.2 papunktį, kadangi siūloma redakcija stokoja nuoseklumo ir aiškumo. Keičiamo nutarimo 2.2 papunkčio sakinyje kalbama apie keičiamu nutarimu patvirtinto Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo (toliau – Aprašas) nuostatas, kurios privalomai *netaikomos* valstybės valdomoms įmonėms, nepriskiriamoms viešojo intereso įmonėms, o antrame sakinyje daroma Aprašo 14 punkto taikymo išimtis Valstybės įmonei Ignalinos atominėi elektrinei, nors ji yra priskiriama viešojo intereso įmonėms. Manytume, kad keičiamo Nutarimo 2.2 papunkčio paskutinis sakinyss nedera su pirmuoju to paties papunkčio sakiniu.

Be to, atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Disponavimo įstatymas) 23 straipsnio 2 dalyje nustatytas įpareigojimas Vyriausybei nustatyti, kokios Vyriausybės priimtų teisės aktų nuostatos taikomos be išimčių (įprastai) arba pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“ valstybės ir savivaldybių valdomų bendrovių *dukterinėms* bendrovėms ir paskesnių eilių *dukterinėms* bendrovėms. Šiuo aspektu siūlome įvertinti, ar Projektu keičiamo nutarimo 2.2 papunktis dėl valstybės valdomų įmonių dera su Disponavimo įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi.

2. Atsižvelgiant į tai, kad sąvokos „*dukterinė bendrovė*“ ir „*paskesnių eilių dukterinė bendrovė*“ keičiamame nutarime nėra apibrėžtos, Projektu keičiamo nutarimo 2.3 papunktis tikslintinas nurodant, kad dukterinės akcinės bendrovės ir uždarnosios akcinės bendrovės suprantamos kaip jos suprantamos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje, paskesnių eilių dukterinės bendrovės suprantamos kaip jos suprantamos Akcinių bendrovių įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje, įvedant trumpinį ar trumpinius.

3. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu keičiamo Nutarimo 2.3 papunktyje nurodoma išimtis dėl tam tikrų Aprašo papunkčių taikymo, manytume, kad vartojama papildoma formuluotė „*kurios yra netaikomos*“ yra perteklinė, be kita ko, ir galimai klaidinanti, nes prie kitos tame pačiame papunktyje nustatytos išimties „*išskyrus šio nutarimo 2.4 papunktyje*“ toks paaiškinimas nepateikiamas.

4. Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo 8 punktas yra skirtas reguliuoti patronuojančios valstybės valdomos bendrovės interneto svetainės turinį, abejotina, ar keičiamo Nutarimo 2.4 papunktyje turėtų būti nurodytas Aprašo 8 punkto taikymas dukterinėms bendrovėms ir paskesnių eilių dukterinėms bendrovėms pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“. Analogiška pastaba dėl nuorodos į Aprašo 21 punktą.

Atsižvelgiant į tai, kad Aprašo 18 punkte nustatyta tik rekomendacija „*rekomenduojama <...> pateikti informaciją*“, įvertintina, ar Projektu keičiamo nutarimo 2.4 papunktyje siūlymas nustatyti, kad Aprašo 18 punktas dukterinėms bendrovėms ir paskesnių eilių dukterinėms bendrovėms taikomas pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“, yra tikslingas.

Šiame kontekste, siekiant Projekto aiškumo ir pagrįstumo, be kita ko, siūlytume Projekto lydimojoje medžiagoje detaliau atskleisti (pagrįsti) siūlomų pakeitimų (kurios Aprašo nuostatos taikomos privalomai, kurios pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“) turinį, motyvus, galimą poveikį valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumui.

5. Sistemiškai vertinant Projekto nuostatų dėstymo stilių, siūlytume Projektu keičiamo nutarimo 2.6 papunkčio redakciją tikslinti atsisakant formuluočių „*turi identifikuoti*“, „*turi įvertinti*“ vietoj jų vartojant formuluotes „*identifikuoja*“, „*įvertina*“.

6. Projekto 2.1 papunktyje dėstomo Aprašo 9¹ punkte nėra aiškus vartojamos formuluotės „*kartu su skelbiamais duomenimis, informacija ir dokumentais*“ turinys. Siekiant teisės akto aiškumo ir tikslumo, siūlytume arba įvardinti skelbiamus duomenis, informaciją ar dokumentus (ar daryti atitinkamą nuorodą), arba atsisakyti neapibrėžtų nuostatų.

Taip pat siekiant teisės akto sistemiškumo, siūlytume įvertinti, ar neturėtų būti atitinkamai tikslinamos Aprašo 10 punkte nustatytos nuorodos papildant jas ir Aprašo 9¹ punkte nurodyta informacija.

Dėl susijusių aspektų:

7. Projekto teikime nurodoma, kad vienas iš Projekto tikslų yra aiškiau nustatyti, kurios keičiamu nutarimu patvirtinto Aprašo nuostatos taikomos privalomai, o kurios pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“. Sistemiškai vertinant teisinį reguliavimą, atkreiptinas dėmesys, kad remiantis Disponavimo įstatymo (redakcija nuo 2020 m. lapkričio 1 d.) 23 straipsnio 1 ir 2 dalimis Vyriausybė nustato, kokios nurodytų Vyriausybės priimtų teisės aktų nuostatos taikomos be išimčių

(įprastai) arba pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“ valstybės ir *savivaldybių* valdomų bendrovių dukterinėms bendrovėms, taip pat paskesnių eilių dukterinėms bendrovėms. Kyla pagrįstų abejonių, ar Vyriausybei nenustačius, kokios nuostatos *savivaldybių* valdomų bendrovių dukterinėms bendrovėms ir paskesnių eilių dukterinėms bendrovėms taikomos be išimčių (įprastai), o kokios pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“, būtų tinkamai (visiškai) įgyvendinta Disponavimo įstatymo 23 straipsnio 2 dalies nuostata. Kartu pažymėtina, kad Vyriausybės 2007 m. birželio 6 d. nutarime Nr. 567 „Dėl Savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo savivaldybių valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ 3 punkte nustatyta rekomendacija savivaldybėms *„siekti, kad savivaldybės valdomos įmonės mutatis mutandis laikytųsi Aprašo nuostatų <...>“*. Šiame kontekste išlieka aktuali ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. sausio 25 d. išvados Nr. NV-152 3 punkte nurodyta pastaba.

Teisės grupės patarėja

Erika Vaivadienė